

Рекомендації

з проведення досліджень на патентну чистоту об'єктів техніки, створених в процесі наукових розробок¹

Вступ

Дослідження об'єктів техніки на патентну чистоту – це процес дослідження всіх складових даних об'єктів технічних чи інших рішень на незалежність від діючих на території однієї або декількох країн охоронних документів (діючих патентів).

Поняття «патентна чистота» запроваджене нормативно-технічною документацією 70-х років. Патентна чистота характеризує юридичну властивість об'єкта промислової власності, яка полягає в тому, що він може бути вільно використаний у країні (країнах) реалізації без порушення чинних охоронних документів на об'єкти права промислової власності, які належать третім особам на території цієї країни (країн)².

Суть патентної чистоти полягає в тому, що введення в цивільний оборот об'єкта техніки в конкретній країні не порушує чинних в цій країні патентних прав і може бути вільно в ній реалізовано.

Метою досліджень на патентну чистоту є проведення їх відповідно до узгодженого з замовником завдання, що розробляється стосовно дослідження в цілому або до кожного його етапу.

Мають патентну чистоту відносно будь-якої країни такі об'єкти, які не підпадають під дію діючих в обраній країні патентів на винаходи, корисні моделі чи промислові зразки. Крім того, ці об'єкти не повинні порушувати права на товарні знаки, що мають правову охорону та знаки обслуговування, найменування місць походження товарів і фірмові найменування.

Поняття «патентна чистота» не слід змішувати з поняттям «патентоздатність». Патентна чистота стосується безпосередньо об'єкта техніки, а патентоздатність стосується технічних рішень. Складання висновків щодо патентоздатності є заключним етапом патентних досліджень об'єкта за результатами оцінки рівня техніки. Аналіз аналогів, виявлених в результаті приведеного патентного пошуку, має показати, що об'єкт, що заявляється має світову новизну, а суттєві ознаки заявляемого об'єкта в їх сукупності із притаманними їм властивостями не має патент (або інше першоджерело) жодної з країн, що перевіряли. Наявність світової новизни та винахідницького рівня дозволяє подавати заявку на винахід.

З 1 січня 1998 року було введено у дію ДСТУ 3574-97 «Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення» (наказ Держстандарту України № 327 від 6 червня 1997 року)³.

Згідно ДСТУ 3574-97 Патентний формуляр – офіційний інформаційний документ, який засвідчує стан об'єкта господарської діяльності (ОГД) (як товару) щодо порушення прав власності і правової охороні ОГД. При цьому – порушення прав власника – будь яке посягання на права власника чинного охоронного документа, що тягне за собою

¹ Рекомендації з проведення досліджень на патентну чистоту об'єктів техніки, створених в процесі наукових розробок/ Косско Т.Г. Центр досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України, 2018. 12 с.

² Інструкція по экспертизе объектов на патентную чистоту. Утверждена Госкомитетом 29.01.74. М.: ЦНИИПИ, 1975. 78 с.

Методические указания о проведении патентных исследований при создании и освоении в производстве машин, приборов, оборудования, материалов и технологических процессов (ЗП-2-78). Введ. с 1. мая 1978 г. М.: Комитет по делам изобретений и открытий при Совмин. СССР, 1978. 36 с.

³ ДСТУ 3574-97 Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення. Чинний від 01.01.98. К. : Держстандарт України, 1997. 14 с.

відповідальність згідно з чинним законодавством держави (п. 3.14, с. 2. Патентного формуляра). Проведення патентних досліджень на «патентну чистоту» це: «виявлення порушення прав власників чинних охоронних документів та заявників на об'єкти промислової власності» (п. 3.1, с. 2).

У 2006 р. було прийнято Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», у ст.1 якого надано визначення поняття «патентна чистота»:

«Патентна чистота – властивість технологій та/або їх складових бути вільно використаними в певній державі без загрози порушення чинних на її території охоронних документів (патентів) на об'єкти права інтелектуальної власності, які належать третім особам, визначена згідно з чинними охоронними документами (патентами) на ці об'єкти та нормативно-правовими актами держави (держав), де планується використання зазначених технологій та їх складових, а також відповідно до конкретного періоду часу, обумовленого строком дії охоронних документів (патентів) на складові технологій на території такої держави (держав) (ст. 1).⁴

При обґрунтуванні вимог до пошуку виходять з необхідності забезпечення достовірності результатів патентних досліджень, враховуючи наявність і стан інформаційно-пошукових систем і технічних засобів пошуку, а також його обсяг, вирішують питання при необхідності про залучення сторонніх організацій для виконання пошуку. В обов'язковому порядку вказується об'єкт дослідження і його складові частини, країни пошуку, джерела отримання інформації (бази даних патентної інформації, фонди), а також ретроспективність пошуку і класи МПК (або інших видів класифікацій).

1. Основні етапи проведення досліджень на патентну чистоту

1.1. Визначення мети проведення досліджень на патентну чистоту та складання патентного формуляру.

1.2. Відбір об'єктів техніки, що підпадають під необхідність перевірки на патентну чистоту.

1.3. Відбір країн для проведення експертизи на патентну чистоту. Вивчення законодавства кожної з цих країн.

1.4. Відбір технічної документації.

1.5. Визначення класифікаційних рубрик патентної класифікації для відібраних технічних рішень.

1.6. Вибір патентної документації для проведення перевірки.

1.7. Пошук релевантних патентних документів.

1.8. Попередня оцінка і відбір документів для подальшого аналізу.

1.9. Аналіз найбільш релевантних документів.

1.10. Порядок складання та оформлення патентного формуляра.

1.11. Висновки щодо результатів патентних досліджень.

1.1. Визначення мети проведення досліджень на патентну чистоту та складання патентного формуляру

На цьому етапі проведення дослідження на патентну чистоту здійснюють перевірку об'єкта в цілому, з оцінкою більшості або усіх реалізованих в ньому технічних рішень. Патентні дослідження визначаються специфікою об'єкта техніки і законодавством країни

⁴Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14 вересня 2006 року № 143-V. www.rada.gov.ua/go/3687-12.

проведення досліджень.

До початку проведення патентного пошуку, необхідно визначити перелік країн, щодо яких буде проводитися дослідження. При визначенні такого переліку враховують всі країни, в яких планується введення об'єкта в цивільний оборот, тобто країни, де перевіряється технічне рішення, яке буде використовуватися (впроваджуватися, продаватися тощо). Технічне рішення необхідно перевіряти в складі готового продукту (виробу).

Завдання на проведення патентного пошуку повинно враховувати:

- вибір баз даних патентних відомств відповідних країн;
- вибір ключових слів;
- вибір класів МПК (або іншої класифікації).

Глибина (ретроспективність) дослідження буде залежати від законодавства країни перевірки, що визначає терміни дії патентної охорони і можливості її продовження. Наприклад, щодо України пошук в рамках експертизи на патентну чистоту проводиться на глибину 20 років. У тому випадку, якщо на технічні рішення, що містяться у продукті, отримані охоронні документи, то при проведенні експертизи на патентну чистоту можливо здійснити аналіз відповідних патентів на винаходи – на глибину 20 років та патентів на корисні моделі – на глибину терміну дії, що визначена законодавством той чи іншої країни, відносно якої здійснюється дослідження на патенту чистоту.

Дослідження на патентну чистоту передбачає здійснення максимально повного пошуку за весь пошуковий період без втрат документів, які можуть вплинути на результат дослідження.

1.2. Вибір технічних рішень та інших об'єктів, що підпадають під необхідність перевірки на патентну чистоту

До об'єктів техніки умовно відносяться результати (засоби) господарської діяльності, які є товаром: промислова продукція (машини, прилади, обладнання, матеріали тощо); об'єкти капітального будівництва, селекційні досягнення, штами мікроорганізмів, технологічні процеси, включаючи хімічні процеси, біотехнологічні, медичні препарати, тощо).

Об'єкти господарської діяльності (ОГД) це: продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітини рослин і тварин); технологія (спосіб); позначення товарів і послуг, географічні зазначення походження товарів.

В рамках одного об'єкта можуть бути досліджені декілька технічних рішень, які стосуються результатів інтелектуальної діяльності. Як правило, це стосується винаходів і корисних моделей.

У процесі дослідження всіх складових об'єктів технічних рішень (винахід або корисна модель; промисловий зразок; торговельна марка або знак для товарів і послуг; фірмові найменування та найменування місць походження товарів або географічні зазначення походження товарів) встановлюється їх залежність (незалежність) від діючих на території країни охоронних документів на об'єкти промислової власності. А саме – чи існують такі документи на об'єкти промислової власності:

- охоронні документи на об'єкти промислової власності – патенти, свідоцтва;
- опубліковані заявки на винаходи (корисні моделі).

Виключити ті чи інші технічні рішення з розгляду на патентну чистоту можна на

підставі «загальної відомості» подібних рішень із рівня техніки, якщо встановлений термін перевірки перевищує термін їх патентної охорони.

1.3. Відбір країн для проведення експертизи на патентну чистоту. Вивчення законодавства кожної з цих країн

Після визначення переліку країн проведення експертизи на патентну чистоту, для виявлення патентів, які можуть вплинути на висновок про наявність чи відсутність патентної чистоти об'єкта дослідження, враховують положення діючого у таких країнах патентного законодавства.

Аналіз патентного законодавства країн починають з встановлення участі цих країн в міжнародних конвенціях і договорах. Далі перевіряється дата вступу в дію чинного в даний час патентного закону даної країни для відповідного об'єкта промислової власності з тим, щоб визначити, чи потрібно брати до уваги попередній закон (в разі якщо зміна закону відбулася в межах терміну дії патентів).

Необхідно також враховувати можливі зміни законодавства, які офіційно оформлені у вигляді доповнень, нової редакції закону тощо.

При вивченні законодавства особлива увага повинна приділятися вивченню такого поняття як «порушення патентних прав» в конкретній країні.

Крім цього, необхідно:

- визначити терміни дії патентних прав, можливості продовження патентів, умови припинення і відновлення прав на патент;
- санкції за порушення патентних прав;
- виявити положення законодавства, що стосуються так званого «непрямої захисту» в країні перевірки;
- виявити положення законодавства щодо об'єктів, які підпадають і не підпадають під охорону патентного законодавства.

1.4. Відбір технічної документації

Технічною документацією можна вважати документи, за якими можна отримати вичерпну інформацію про технічну сутність об'єкта дослідження, форми виконання, про зв'язки між всіма елементами, які слід перевірити.

Для проведення дослідження на патентну чистоту важливо взяти за основу опис конкретного об'єкта (який буде введений в цивільний оборот, тобто впроваджуватися у виробництво або продаватися).

Для об'єктів, розробка яких закінчена, слід використовувати робочі креслення, технічну документацію, а для об'єктів, що перебувають у стадії розробки, – технічну документацію, завершену до часу початку перевірки. Всі технічні рішення, що підлягають перевірці, повинні бути показані або описані у відібраній технічній документації так, щоб можна було отримати вичерпну інформацію про їх технічну суть, форми виконання, зв'язки між всіма елементами, які слід перевірити.

Описи, що відображають всі ознаки об'єкта перевірки (його вузлів, їх взаємодію тощо), можуть бути частиною конструкторської або проектної документації. Залежно від того, які технічні рішення в складі об'єкта будуть перевірятися, в описі відображаються ознаки всього об'єкта, наприклад, пристрою в цілому, а також його окремих вузлів і деталей, матеріалів, що використовуються для виготовлення пристрою або його окремих елементів.

Додаткова або більш докладна технічна документація може знадобитися на стадії

відбору і аналізу патентів. При цьому залучається така документація, в якій досить повно показані або описані ознаки об'єкта, що перевіряється, та підлягають порівнянню з відповідними ознаками по відібраному для аналізу патенту.

При експертизі на патентну чистоту пристроїв, як правило, використовують загальні види, конструкторські креслення, а також конструкторські креслення вузлів, механізмів та інших елементів, що підпадають під необхідність перевірки. Для електричних пристроїв використовують функціональні і принципові електричні схеми пристрою в цілому, а також проводять перевірку складових елементів.

При експертизі на патентну чистоту способів (технологій), слід перевіряти послідовність операцій (технологічного процесу, способу вимірювань тощо), параметри і режими процесу, а також технічні рішення, які стосуються застосування певних методів, використання певних вихідних або допоміжних матеріалів тощо.

При експертизі речовини слід виділити технічні рішення, які стосуються складу даної речовини: якісного (наявність інгредієнтів) і кількісного (процентний вміст або співвідношення інгредієнтів).

1.5. Визначення класифікаційних рубрик патентної класифікації для відібраних технічних рішень

Після відбору технічних рішень, які слід перевірити, здійснюється класифікація об'єкта в цілому і кожного технічного рішення (структурного елементу), що підлягає експертизі.

Якщо передбачено введення об'єкта техніки в господарський обіг тільки на території України, класифікацію проводять по Міжнародній патентній класифікації (МПК), яку використовує більшість країн світу. Разом з тим, ряд країн (наприклад, США) використовує національні системи класифікації винаходів, що теж треба враховувати.

Залежно від специфіки технічного рішення класифікаційні індекси визначаються також по суміжним класам і рубрикам. Для визначення необхідних класифікаційних рубрик використовується Алфавітно-предметний покажчик до МПК.

Слід зосередити увагу, що вірне індексування об'єктів перевірки є одним з вирішальних факторів достовірності результатів перевірки.

1.6. Вибір патентної документації для проведення перевірки

Для кожної з країн окремо визначається, щодо яких об'єктів промислової власності підлягають перевірці відібрані технічні рішення.

Наприклад, при проведенні дослідження на патентну чистоту пристрою, у відношенні РФ, Німеччини, Польщі, Японії та деяких інших країн, потрібно враховувати наявність в цих країнах інституту корисних моделей, в зв'язку з чим, до вибору патентної документації будуть пред'являтися додаткові вимоги. Так, пристрій, що перевіряється, може підпадати під дію патентів на винахід або корисну модель на території цих країн.

Додатково здійснюється перевірка опублікованих заявок на видачу патентів на винаходи, діловодство за якими не припинено і щодо яких може бути отриманий патент.

Крім того, до складу документації, яку перевіряють, включають опубліковані міжнародні заявки (подані за процедурою РСТ), за якими не вичерпана можливість переведення на національну (для України) стадію розгляду.

Зазначені документи розглядаються за наступний період:

– винаходи – 20 років (додатковий термін п'ятирічного продовження відносно ряду об'єктів в деяких країнах таких як лікарські засоби тощо);

– корисні моделі – 10 років (додатковий термін продовження відносно ряду об'єктів в деяких країнах) ;

– міжнародні заявки – до 5 років (час для перекладу на національну фазу та термін до публікації відповідної національної заявки який може відрізнятись у різних країнах).

При аналізі дослідження на патенту чистоту не беруться до уваги патенти, які припинили свою дію на території країни перевірки і щодо яких вичерпана можливість для відновлення.

1.7. Пошук релевантних патентних документів

Пошук патентної документації спрямований на виявлення всіх патентних документів, які можуть вплинути на патентну чистоту об'єкта техніки, що перевіряється.

Проводиться пошук відповідно до встановленого регламенту патентного пошуку за вказаними в ньому країнам, зокрема, за базами даних, фондами, індексами МПК (іншої класифікації).

1.8. Попередня оцінка і відбір релевантних патентних документів для подальшого аналізу

В процесі проведення патентного пошуку певна кількість нерелевантних патентних документів фільтрується і не включається у порівняльний аналіз. Після цього, з групи потенційно релевантних патентних документів виключаються ті, які припинили дію, і щодо яких відсутня можливість відновлення.

Решта патентних документів систематизується і попередньо оцінюється після вивчення повних описів до них.

1.9. Аналіз найбільш релевантних патентних документів.

Необхідність аналізу виявлених в результаті пошуку релевантних патентних документів щодо їх використання в об'єкті, що перевіряється, впливає з:

1) правового визначення поняття використання (порушення прав) патенту, яке може відрізнятись в різних країнах;

2) того, що введення в цивільний обіг технічного рішення в конкретній країні не порушує чинних в цій країні патентних прав, і може бути вільно в ній реалізовано.

Проведення в рамках патентного дослідження аналіз виявлених патентних документів відбувається за наступними кроками:

- вивчення формули патенту для встановлення обсягу прав патентовласника;
- виявлення незалежних пунктів формули;
- виявлення всіх ознак і їх сукупності по кожному з незалежних пунктів формули патенту;
- зіставлення ознак з незалежного пункту формули патенту з відповідними ознаками об'єкта, що перевіряється;
- вивчення можливості трактування невикористаних ознак із незалежного пункту формули в якості еквівалентних.

При проведенні дослідження на патентну чистоту стосовно України, зокрема, при проведенні аналізу виявлених патентних документів на предмет їх використання, необхідно керуватися критеріями використання винаходу або корисної моделі.

Так, при здійсненні детального порівняльного аналізу необхідно порівняти кожен ознаку, наведену в незалежному пункті формули патенту на предмет його використання в

об'єкті, що перевіряється. Якщо всі ознаки з формули патенту використані, то робиться висновок про використання патенту.

Введення в цивільний оборот досліджуваного об'єкта без урахування виявленого патенту (-ів), що заважає (-ють), призведе до порушення патентних прав, і може спричинити порушення прав власників охоронних документів та заявників на об'єкти інтелектуальної власності. Вказане у свою чергу може призвести до притягнення до відповідальності у відповідності з національним законодавством країни, в якій відбулося порушення патентних прав.

За результатами порівняльного аналізу робиться висновок – об'єкт не порушує патентні права (має патентну чистоту), або – порушує патентні права (не має патентної чистоти), якщо виявлено патент (-ти) що заважає (-ють).

1.10. Порядок складання та оформлення патентного формуляра

Мета складання патентного формуляра – засвідчення стану об'єкта господарської діяльності щодо порушення прав власників чинних охоронних документів та заявників на об'єкти промислової власності і правової охорони об'єкта господарської діяльності для використання його шляхом продажу, надання ліцензій, експонуванню на виставках та ярмарках.

Патентний формуляр складається відповідно із ДСТУ-3574-97 «Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення». Згідно вищезазначеного документа патентний формуляр – офіційний інформаційний документ, який засвідчує стан об'єкта господарської діяльності як товару щодо порушення прав власників чинних охоронних документів та заявників на об'єкти промислової власності. Стандарт застосовується для забезпечення використання об'єкта господарської діяльності у державі та за кордоном без порушення прав власників чинних охоронних документів та заявників на об'єкти промислової власності.

Вимоги вказаного стандарту є обов'язковими для суб'єктів господарської діяльності, що діють на території України, діяльність яких повністю або частково фінансується з державного бюджету. Для всіх інших суб'єктів господарської діяльності вимоги стандарту мають рекомендаційний характер.

На об'єкт господарської діяльності, що включає групу об'єктів, із розробленою на них технічною документацією, складають один патентний формуляр.

Патентний формуляр повинен містити:

- титульний лист (Форма А);
- загальні відомості (Форма Б 1);
- результати перевірки порушення прав власників чинних охоронних документів на об'єкти промислової власності (Форма Б 2);
- відомості про чинні охоронні документи, під дію яких підпадає об'єкт господарської діяльності та опубліковані заявки на об'єкти промислової власності (Форма Б 3);
- правова охорона об'єкти промислової власності (Форма Б 4).

Звіт про патентні дослідження затверджує відповідальний керівник роботи, який дав завдання на проведення патентних досліджень.

Для полегшення складання та оформлення патентного формуляра в 2000 р. видано посібник "Виявлення порушення прав власників чинних охоронних документів та заявників на об'єкти промислової власності. Порядок складання та оформлення патентного

формуляра. Методичні рекомендації⁵, в якому детально роз'яснюється як правильно заповнювати кожний розділ патентного формуляра з урахуванням чинних законодавчих актів України, а також норм міжнародного права у сфері правової охорони інтелектуальної власності.

1.11. Висновки щодо результатів патентних досліджень на патентну чистоту

За результатами проведених патентних досліджень робиться висновок про те, чи не порушує патентні права досліджуваній об'єкт щодо кожної країни перевірки окремо. Вважається, що об'єкт не порушує патентні права відносно обраної країни в наступних двох випадках:

- при експертизі не було виявлено жодного чинного патенту, який має відношення до об'єкту в цілому, його вузлів, механізмів, складових частин і інших елементів;
- патенти були виявлені, однак порівняльний аналіз їх ознак, наведених в незалежних пунктах формули і опису об'єкта дослідження, показав, що в досліджуваному об'єкті не буде використовуватися жодна ознака з незалежного пункту формули.

2. Рекомендації щодо вирішення питань при виявленні патентів, що заважають патентній частоті

При виявленні патентів, що заважають, стосовно однієї або декількох країн, необхідним є вироблення заходів, які слід взяти для можливого використання об'єкта в країнах, де діють такі патенти.

Шляхами вирішення проблеми може бути:

- укладання ліцензійної угоди на право використання винаходу, корисної моделі;
- внесення змін до об'єкта і вихід з під дії патенту (наприклад, зміна конструкції досліджуваного пристрою або перегляд етапів технології, способу);
- оскарження прав на патент, що заважає.

Виявлений патент (свідоцтво), що заважає, слід оцінити на можливість оскарження або визнання недійсним на підставі, передбаченій патентним законодавством відповідної країни. Можливість оскарження патенту, що заважає, може бути реалізована в рамках існуючих юридичних процедур з визнання патенту недійсним.

У всіх країнах при розгляді в судах справ про оскарження патентів, як правило, до уваги беруться ті ж обставини, які могли би за законом перешкодити видачі патенту при первісному розгляді заявок в патентному відомстві. Так, якщо рішення не задовольняло умовам патентоспроможності на дату пріоритету, і патент був виданий неправомірно, то існує можливість виявити в рамках додатково проведеного пошуку публікації, що розкривають відомість ознак технічного рішення з рівня техніки.

Приклад виконання патентних досліджень щодо виявлення патентної чистоти (не порушення прав власників чинних охоронних документів та заявників на об'єкти промислової власності).

Розглянемо виконання патентних досліджень науково-дослідною установою НАН України, стосовно об'єкта досліджень: «Технологія вирощування монокристалів алмазу на затравці ювелірної якості».

Проведення патентних досліджень випереджає виконання НДР та ДКР. Перед тим, як виконувати НДДКР визначається мета патентних досліджень.

⁵ Виявлення порушення прав власників чинних охоронних документів та заявників на об'єкти промислової власності. Порядок складання та оформлення патентного формуляра. Методичні рекомендації / За ред. В.Л. Петрова. К.: «Нора-прінт», 2000. 127 с.

В даному прикладі метою патентних досліджень є перевірка патентної ситуації щодо новизни та патентоспроможності технології, яка розробляється, визначення непорушення прав власників чинних охоронних документів та заявників на об'єкти промислової власності як в Україні так і за кордоном для подальшого її використання. Тобто, в даному прикладі метою є визначення конкурентоспроможності технології, що розробляємо, яку в подальшому планується розглядати як товар на експорт (впровадження технології та продаж продукції).

Проводиться вибір країн можливого експорту: США, Південно Африканська Республіка, Японія.

Проводиться відбір класів Міжнародної патентної класифікації МПК: C01B31/06, B01J03/06.

Перевірці підлягають нові суттєві складові технології (ключові слова): час витримування та градація температур в процесі вирощування алмазів на затравці.

Ретроспектива пошуку: 25 років.

Згідно з робочим планом визначається патентна ситуація, тобто патентоспроможність одержаних передбачуваних наукових результатів на основі аналізу відібраної патентної та іншої науково-технічної інформації.

На основі одержаних результатів був складений Звіт про патентні дослідження від 06.07.2016 р. № 4 з викладанням висновків та рекомендацій.

Звіт засвідчують керівник наукового підрозділу або відповідальні наукові керівники теми та керівник патентного підрозділу. Затверджують звіт директор інституту або його заступник з наукової роботи.

На основі звіту про патентні дослідження складається, згідно ДСТУ 3574-97 Патентний формуляр, який засвідчує стан об'єкта господарської діяльності (ОГД) як товару та забезпечує його використання організаціями як в Україні, так і за кордоном без порушення прав власників чинних охоронних документів та заявників об'єктів промислової власності (ОПВ).

Наведено Форми Патентного формуляру:

- Загальні відомості (Форма Б.1);
- Результати перевірки порушення прав власників чинних охоронних документів на ОПВ (Форма Б.2);
- Відомості про чинні охоронні документи, під дію яких підпадає ОГД та опубліковані заявки на ОПВ (Форма Б.3);
- Правова охорона ОГД (щодо законодавства зарубіжних країн) (Форма Б.4).

Складання Форм патентного формуляра:

Форма Б.1 Загальні відомості

Призначення та галузь використання об'єкта господарської діяльності	Технологія вирощування монокристалів алмазу на затравці. Може бути використана для вирощування крупних кристалів алмазу ювелірної якості
Дата закінчення розробки	18.12. 2015 р.
Дата освоєння об'єкта господарської діяльності у виробництві	2017 р.
Перелік провідних держав щодо об'єкта господарської діяльності	США, ПАР, Японія

Форма Б.2 Результати перевірки порушення прав власників чинних охоронних

документів на об'єкти промислової власності

Держава перевірки	Результати перевірки				Зміни та доповнення до звіту про патентні дослідження (номер, дата, виконавець)
	Порушені («так») / не порушені («ні») права із зазначенням останнього за хронологією джерела інформації				
	Винахід	Корисна модель	Промисловий зразок	Знак для товарів і послуг	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
США	ні	–	–	–	–
ПАР	ні	–	–	–	–
Японія	ні	–	–	–	–

Форма Б.3 Відомості про чинні охоронні документи, під дію яких підпадає об'єкт господарської діяльності, та опубліковані заявки на об'єкти промислової власності

Найменування та позначення об'єкта господарської діяльності, його складових частин	Держава, вид, номер, початок строку дії документа	Власник патенту, свідоцтва або заявник	Значимість складової частини у відсотках від вартості об'єкта господарської діяльності	Зміни та доповнення до звіту про патентні дослідження (номер, дата, виконавець)
1.	2.	3.	4.	5.
Технологія вирощування кристалів алмазу ювелірної якості	США ПАР Японія	Не виявлено		–

Форма Б.4 Правова охорона об'єкта господарської діяльності

Найменування та позначення об'єкта господарської діяльності, його складових частин	Назва об'єкта промислової власності	Стан правової охорони об'єкта промислової власності (держава, вид, номер, початок строку дії документа; власник або заявник)	Зміни та доповнення до звіту про патентні дослідження (номер, дата, виконавець)
1.	2.	3.	4.
Технологія вирощування кристалів алмазу ювелірної якості	Спосіб синтезу монокристалів алмазу на затравці	Патент UA на винахід, № 2, 30.04.93, ІНМ ім.В.М. Бакуля НАН України	–

На основі проведеного аналізу патентної чистоти зроблено висновок про непорушення прав власників чинних охоронних документів та заявників на об'єкти промислової власності як в Україні, так і за кордоном та про можливість подальшого використання технології.

Патентний формуляр підписує керівник наукового підрозділу або відповідальний керівник наукової теми та керівник патентного підрозділу. Затверджує патентний формуляр директор або заступник директора з наукової роботи.

Висновки

Здійснення досліджень на патентну чистоту забезпечує зниження ризиків при поставці продукції в іноземні країни, а також замовникам в Україні у випадку, якщо технічні рішення такої продукції не захищені патентами: щодо заборони імпорту, виплати

збитків, завданими порушенням прав інтелектуальної власності тощо.

Проведення досліджень на патентну чистоту є доцільним при:

- поставці серійної продукції, або дослідної партії продукції в іноземні країни;
- передання іноземним замовникам прав на використання технології;
- підготовці виставкових матеріалів для виставок, що проводяться в іноземних країнах;
- підготовці ліцензійних угод на використання об'єктів промислової власності.

Доцільним є визначення інформації щодо проведення патентних досліджень на патентну чистоту в щорічних звітах про діяльність наукових установ НАН України.

Література

Нормативні акти

1. Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14 вересня 2006 року (із змінами).
2. ДСТУ 3574-97 Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення. Чинний від 01.01.98. К. : Держстандарт України, 1997. 14 с.
3. Приказ Министерства юстиции Республики Казахстан от 09.04.2004 № 97, совместно с Мининдустрии и торговли от 06.04.2004 № 80 «Об утверждении правил проведения экспертизы на патентную чистоту техники и технологий при создании инновационных (венчурных) производств». <http://adilet.zan.kz/rus/docs/V040002833>.
4. Указания о мерах по обеспечению патентоспособности и патентной чистоты машин, приборов, оборудования, материалов и технологических процессов (ЗП-1-77). Введ. с 01. 01. 1978 г. М. : Комитет по делам изобретений и открытий при Совмин СССР, 1978. 24 с.
5. Указания о мерах по обеспечению технического уровня, патентоспособности, патентной чистоты машин, приборов, оборудования, материалов и технологических процессов (ЗП-2-78). Введ. с 1. мая 1978 г. М.: Комитет по делам изобретений и открытий при Совмин. СССР, 1978. 36 с.
6. Инструкция по экспертизе объектов техники на патентную чистоту. Введ. С 15.12.1975 г. Комитетом по делам изобретений и открытий при Совмин СССР. Законодательство СССР по изобретательству. Том 2. М. ВНИИПИ, 1982. С. 104–249. 420 с.
7. Порядок контрольной проверки патентоспособности и патентной чистоты новых изделий и технологических процессов, освоение которых предусматривается в проектах планов развития народного хозяйства СССР. Утвержден 16 августа 1974 г. М. Комитет по делам изобретений и открытий при Совмин СССР, 1974. 24 с.

Методичні матеріали

8. Виявлення порушення прав власників чинних охоронних документів та заявників на об'єкти промислової власності. Порядок складання та оформлення патентного формуляра. Методичні рекомендації / За ред. В.Л. Петрова.К.: «Нора-прінт», 2000. 127 с.
9. Киселева Т.С. Экспертиза объектов техники на патентную чистоту: Учебное пособие. М. : ВНИИПИ, 1991. 114 с.

10. Кудашов В. И. Исследование патентной чистоты объектов техники: практ. пособие / В. И. Кудашов, Р. А. Решто. Минск : НЦИС, 2007. 100 с.
11. Методические рекомендации по проведению патентных исследований. Методическое пособие. Алматы : АО «НЦ НТИ», 2011. 64 с., С. 35 – 39.
12. Методические рекомендации по проведению исследований на патентную чистоту результатов интеллектуальной деятельности в процессе их коммерциализации (Разработаны в соответствии с ГОСТ Р 15.011-96). Казань, 2015. 139 с. <https://kpfu.ru/portal/docs/F991317188/Met..rek.po.patentnym.issled.pdf>
13. Фейгельсон В. М. Патентный формуляр: 2-е изд. доп. М. : ЦНИИПИ, 1967. 88 с.
14. Фейгельсон В. М. Методика и практика экспертизы объектов техники на патентную чистоту. М.: ВНИИПИ, 1997. 343 с.
15. Шведова В.В. Исследование патентной чистоты объекта. Практическое пособие. М.: ОАО ИНИЦ «Патент», 2011. 131 с.